

Valsts ieņēmumu
dienests

VID transformācija 2024-2025

Baiba Šmite-Rože
VID ģenerāldirektore
19.02.2025.

Valsts ieņēmumu
dienests

STRATĒGIJAS KARTE

2023.-2026. GADAM

**VID
MISIJA**
VID – uzticams sabiedrotais
nodokļu un muitas lietās
godīgai uzņēmējdarbībai un
sabiedrības labklājībai

**VID
MOTO**
“KOPĀ VEIDOJAM VĒL
LABĀKU LATVIJU”

- 1** Palīdz ikvienam iedzīvotājam un uzņēmumam godīgi izpildīt nodokļu un muitas saistības
- 2** Vieda uzraudzība un taisnīga attieksme
- 3** Profesionālā izaugsme, darbinieku godprātīguma un motivācijas stiprināšana
- 4** Iestādes attīstība un efektivitāte
- 5** Ieguldījums sabiedrības nākotnē, pielāgojoties globālajām pārmaiņām

VID transformācija 2024

SADARBĪBA

- ✓ Dialoga atjaunošana ar sadarbības partneriem
- ✓ Regulāras tikšanās ar nozarēm
- ✓ Trīspusējs mediācijas/arbitrāžas process konkrētu strīdu gadījumā (LTRK)

KLIENTU SERVISS

- ✓ Administratīvā sloga mazināšana
- ✓ Ātra reakcija, viegli uztverama info
- ✓ Klientu apmierinātības kāpums

DIGITALIZĀCIJA

- ✓ Spēcīga IT vadības komanda
- ✓ IT pārvaldības maiņa
- ✓ Digitālās attīstības vadības komitejas izveide
- ✓ Jauni digitālie risinājumi

ORGANIZĀCIJA

- ✓ Spēka struktūru atdalīšana
- ✓ Spēcīgas vadības komandas izveide
- ✓ Procesu efektivitātes novērtēšana
- ✓ Neraksturīgo funkciju pārskatīšana

NODOKĻU IEŅĒMUMI

- ✓ 2024.gadā iekasēti nodokļi +7,5% pret iepriekšējo gadu (+992 milj.) pie salīdzinoši zemas ekonomiskās izaugsmes
- ✓ Pastāvīgs nodokļu ieņēmumu monitorings un analīze

ĒNU EKONOMIKAS MAZINĀŠANA

- ✓ Plāna pasākumu īstenošana
- ✓ Analītikas pilnveide
- ✓ Automātiskās sodīšanas uzsākšana

Valsts ieņēmumu
dienests

Sadarbība un klientorientētība

SADARBĪBA

1. Dialogs ar sadarbības partneriem

Regulāras ikmēneša tikšanās ar LDDK, LTRK, FICIL, FNA, LNKA

2. Sadarbība ar nozaru asociācijām

Noslēgti sadarbības līgumi ar 38 nozaru asociācijām,
no tām 2024.gadā 4 jaunas, 8 atjaunotas vienošanās

3. Diskusijas strīdu gadījumos

LTRK iniciatīva – īpaši sarežģītu, ieilgušu strīdu gadījumos

SADARBĪBA

VID Attīstības konsultatīvā padome

VID stratēģiskā attīstība un sadarbība:

- Stratēģiskās attīstības jautājumi
- Uzņēmējdarbības vides un VID darba uzlabošana

VID nodokļu konsultatīvā padome

Sadarbība ar nevalstiskā un privātā sektora asociācijām:

- Vienota izpratne par nodokļu NA piemērošanu
- Problēmu novēršana un kopīga risināšana

VID akcīzes konsultatīvā padome

Valsts pārvaldes un privātā sektora sadarbība:

- Labvēlīgas vides veidošana akcīzes preču uzņēmējdarbībai
- Nelegālās aprites apkarošana
- Administratīvo šķēršļu mazināšana

Muitas un uzņēmēju konsultatīvā padome

Muitas politikas īstenošana:

- Demokrātiska muitas jautājumu risināšana
- ES, Saeimas un valdības noteiktās muitas politikas veicināšana

Finanšu ministrija

Klientu serviss

Paveiktais 2024

KLIENTU SERVISS

- ✓ Administratīvā sloga mazināšana
- ✓ Ātra reakcija, viegli uztverama info
- ✓ Klientu apmierinātības kāpums

1. Administratīvā sloga mazināšana

- **PVN atmaksas – no vidēji 12 dienām 2023.gadā uz 5 dienām 2024.gadā**
- Saimnieciskās darbības reģistrācija – no 3 dienām uz automātisku, atceļot anketēšanu
- Darba devējam nav jāziņo par darbinieka nāvi
- Muitas kontroles punktos administratīvo pārkāpumu lietās 2 lēmumu vietā tiek pieņemts 1 lēmums
- Dabas resursu nodoklim – automātisks nodokļu aprēķins
- Samazināts VID iesniedzamās informācijas apjoms biedrībām, nodibinājumiem un arodbiedrībām gada pārskatos un atļauja vest grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā
- Automatizēta lēmuma pieņemšana par MUN maksātāja statusa zaudēšanu

2. Ātra reakcija, viegli uztverama informācija

- **«A» reitinga eksportētājiem personificēta apkalpošana**, īpaši paātrināta muitošana
- Automātiski izlaisto importa muitas deklarāciju īpatsvars no 39 % 2023. gadā līdz 64 % 2024. gadā; automatizēti noformēto eksporta deklarāciju īpatsvars sasniedzis 87%
- **IIN atmaksas 50% gadījumā 3 dienu laikā**, vidēji 33 dienās (iepriekš 35 dienas)
- Vienveidīgās un **vienkāršās atbildes sniedz 1-2 darbdienā**, pārējās – līdz 5 darbdienā

1. PRIORITĀTE “PAKALPOJUMI”

R.1.1. Labprātīga nodokļu saistību izpilde

Segmentos “Uzticamie” un “Veicināmie” iekļauto nodokļu maksātāju īpatsvara pieaugums kopējā segmentējamo nodokļu maksātāju skaitā, %

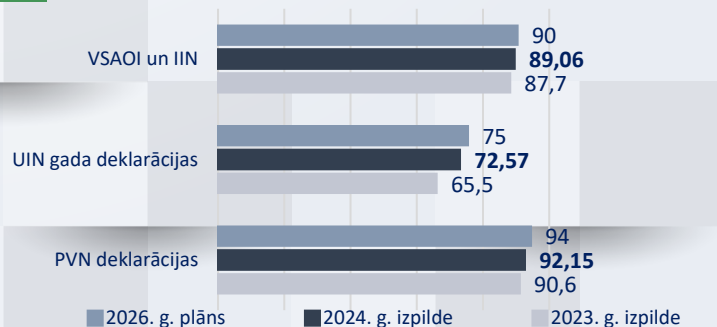
+ 0,5 %

Plānots
2026.g. mērķa
vērtību
palielināt līdz
18,2 %

R.1.2. Savlaicīga deklarāciju iesniegšana (PVN, UIN, VSAOI un IIN)

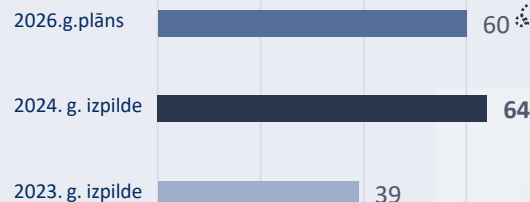
Noteiktajā termiņā iesniegto deklarāciju īpatsvars, %

R.1.5. Paātrināta muitas deklarāciju noformēšana godprātīgiem klientiem

Automatizēti noformēto importa (izlaišana brīvam apgrozījumam) deklarāciju īpatsvars, %

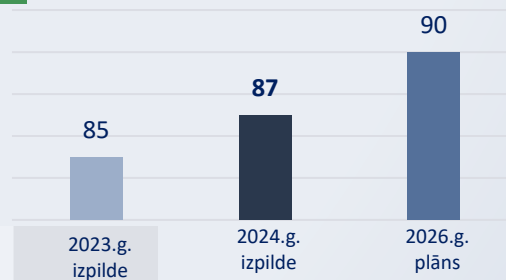

Plānots
2026.g. mērķa
vērtību
palielināt līdz
75 %

R.1.5. Paātrināta muitas deklarāciju noformēšana godprātīgiem klientiem

Automatizēti noformēto eksporta deklarāciju īpatsvars, %

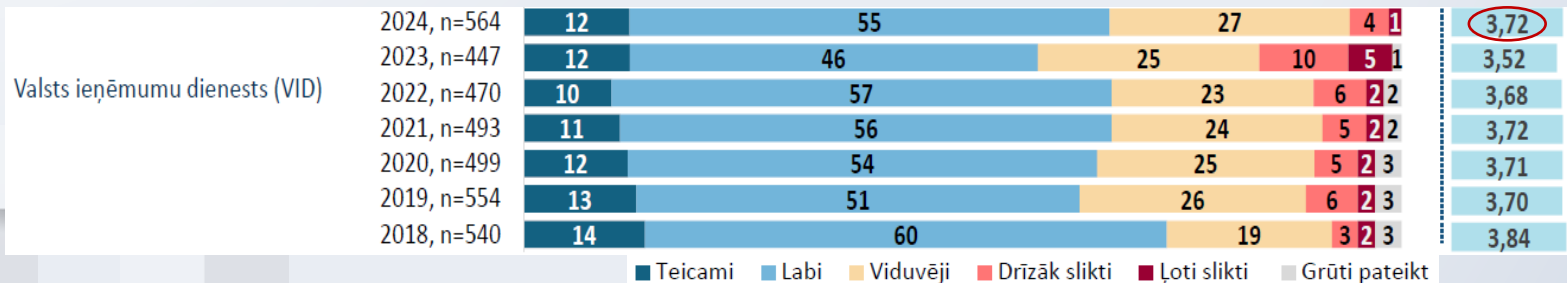

Uzticēšanās VID

Valsts pārvaldes klientu apmierinātības pētījums
(VK, 2024.g. okt., nov.)

VID darba vidējais vērtējums 2024.gadā pieaudzis,
sasniedzot 3.72 punktus

Vairāk klientu tic, ka darbu veicam labi

Iestāde, kas vislabāk apkalpo iedzīvotājus (%), spontāns vērtējums

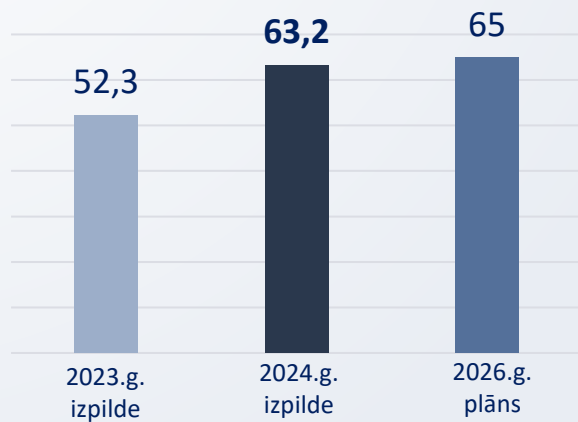
Vidējais rādītājs skalā no 1
(ļoti slikti) līdz 5 (teicami)

Uzticēšanās VID

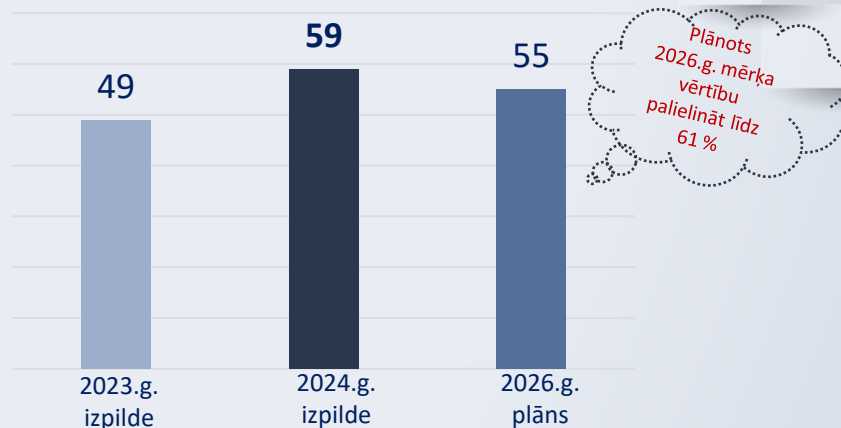
Valsts pārvaldes klientu apmierinātības pētījums
(VK, 2024.g. okt., nov.)

R.1.3. Klientu vidējais vērtējums par pieredzi ar VID un tā darbiniekiem pēdējā saskarsmes reizē %

R.1.4. Sabiedrības uzticēšanās līmenis %

Ko domā iedzīvotāji?

- 76% domā, ka VID darbinieki ir zinoši un profesionāli
- 70% domā, ka VID ir pieejami un nodrošina pakalpojumu klientiem izdevīgā vietā un laikā

- 70% domā, ka VID runā vai raksta klientam saprotamā valodā
- 69% domā, ka VID darbinieki ir atbildīgi par savu darbu un padarīto

Klientu serviss

Procesā 2025

Administratīvā sloga mazināšanai:

- Atteikties no transfertcenu dokumentācijas tulkošanas, ieviest strukturētu kopsavilkumu
- Atteikties no PVN reģistrācijas iesnieguma UR, automatizēt lēmumus
- Diplomātiskā korpusa personālam vienkāršot un digitalizēt PVN un akcīzes nodokļa atmaksas
- «A» reitinga uzņēmumiem ieviest priekšrocības kases aparātu reģistrēšanā
- Atteikties no taksometru skaitītāju uzskaites žurnālu iesniegšanas VID
- Automatizēt nodokļu samaksas termiņa pagarināšanas procesu

Valsts ieņēmumu
dienests

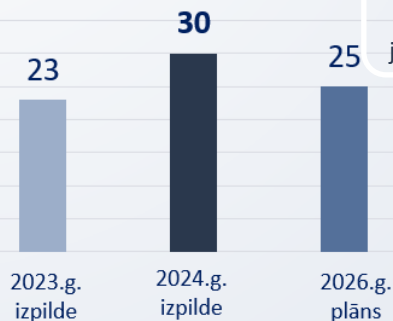
Vieda uzraudzība un ēnu ekonomikas mazināšana

2. PRIORITĀTE “ATBILSTĪBA”

R.2.3. Muitas kontroles efektivitāte

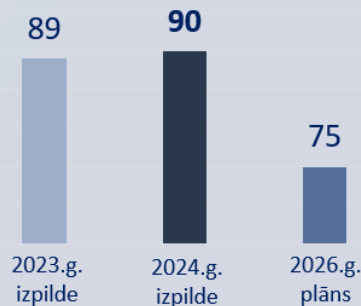
Muitas fizisko kontroļu rezultativitāte, %

? Iespējams, rādītājs jāpārdefinē

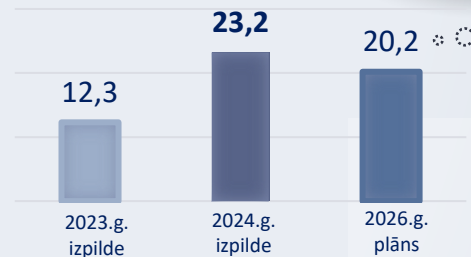
Pēc muitošanas pārbaūžu rezultātā labprātīgi novērsto neatbilstību un samaksāto muitas maksājumu īpatsvars, %

R.2.2. Piedzīto parādu pieaugums

Piedzīto parādu īpatsvars no reāli piedzenamajiem parādiem (mēnesī), %

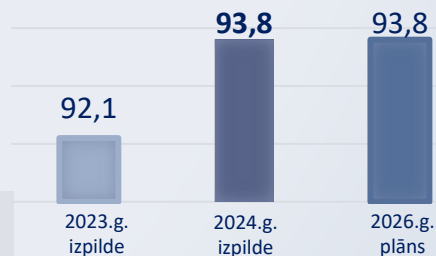

Plānots 2026.g. mērķa vērtību palielināt līdz 23,7 %

R.2.2. Piedzīto parādu pieaugums

Piedzīto jauno parādu īpatsvars no jauno parādu summas, %

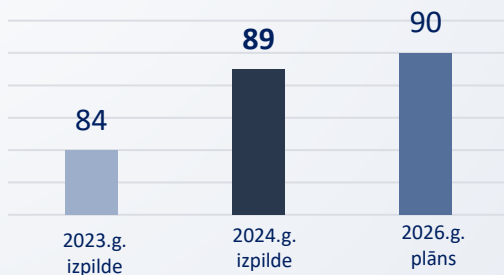
Plānots 2026.g. mērķa vērtību palielināt līdz 93,9 %

2. PRIORITĀTE “ATBILSTĪBA”

R.2.4. Taisnīga tiesību normu piemērošana

VID labvēlīgu un daļēji labvēlīgu tiesas nolēmumu īpatsvars, %

R.2.6. Noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas efektivitāte

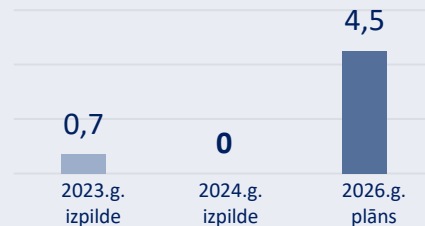
Vidējais kārtējā gadā pabeigtā viena kriminālprocesa izmeklēšanas ilgums, dienas

R.2.6. Noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas efektivitāte

Prokuratūras atpakaļ nodoto procesu papildus izmeklēšanai īpatsvars, % no visiem kriminālvajāšanai nosūtītajiem

R.2.7. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku samazināšanās

NILLTPFN likuma subjektu īpatsvars, kuru darbība atbilst NILLTPFN likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasībām, %

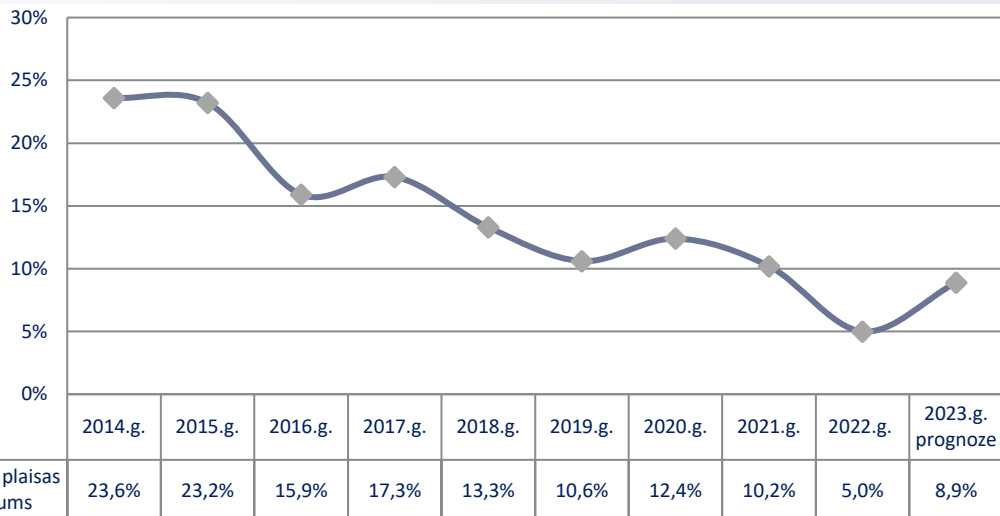
2024. gada izpilde ir atbilstoša mērķim, kas bija vismaz 83%, savukārt tendence pret iepriekšējo gadu ir negatīva

2. PRIORITĀTE “ATBILSTĪBA”

R.2.5. Nodokļu ieņēmumu zaudējumu samazināšanās

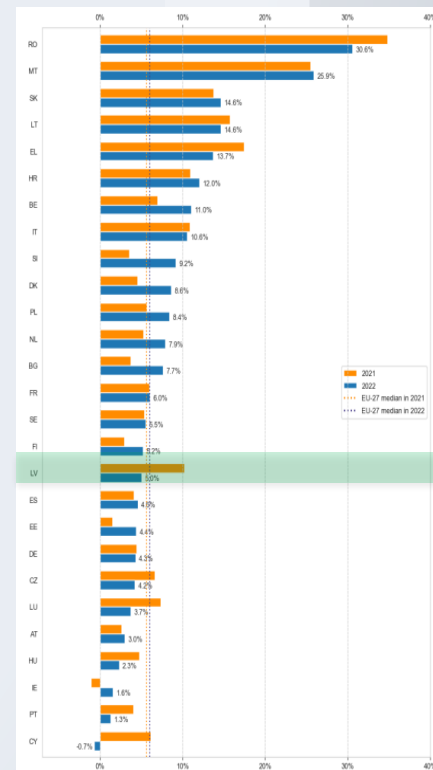
PVN plaisa pēc TAXUD* novērtējuma 2022. gadā 5 %

Avots: TAXUD 2024. gada PVN plaiss pētījums (tabula Nr.116, 274.lpp).

* TAXUD – Eiropas komisijas ģenerāldirektorāts «Nodokļu un muitas savienība» (*Directorate-General Taxation and Customs Union*)

PVN plaiss salīdzinājums starp ES dalībvalstīm – TAXUD novērtējums par 2022. gadu

Avots: TAXUD 2024. gada PVN plaiss pētījums (attēls Nr.17, 30.lpp).

Ēnu ekonomikas mazināšana

- ~60 milj. no VID aktivitātēm
- ~16 milj. novērtais kaitējums no ON
- 575,3 milj. atgūti piedziņas darbā

Vēstuļu kampaņa par deklarāciju neatbilstībām

Papildus aprēķināts
IIN
6 milj. EUR
(par 2022, 2023)

Kapitāla pieauguma kontrolē

Papildus aprēķināts
nodoklis
3,4 milj. EUR
(par 2023, 2024)

Nepamatotas atmaksas atteikumi

14 milj. EUR
IIN, PVN, citi

Veicināšanas un nodokļu kontroles pasākumi

35,5 milj. EUR

Piedziņas rezultātā atgūts

575,3 milj. EUR

Muitas kontroles rezultātā papildus

Aprēķinātie
maksājumi
3,1 milj. EUR

Muitas kontroles rezultātā konstatētās akcīzes preces

Novērstā kaitējuma
apmērs
~ 5 milj. EUR

Noziedzīgu nodarījumu apkarošanā

Arestētie finanšu
līdzekļi **8,3 milj. EUR**
Arestētā kustamā
manta **2,2 milj. EUR**

Valsts ieņēmumu
dienests

VID kā organizācijas attīstība un efektivitāte

3. PRIORITĀTE "CILVĒKI"

R.3.1. VID kā darba devēja pievilcība

Darbinieku mainības rādītājs, %

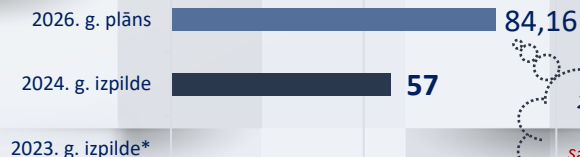

R.3.1. VID kā darba devēja pievilcība

Darbinieku iesaistīšanās indekss, %

VK pētījums "Valsts pārvaldes darbinieku iesaistīšanās līmenis"

*VK pētījumu organizē reizi divos gados

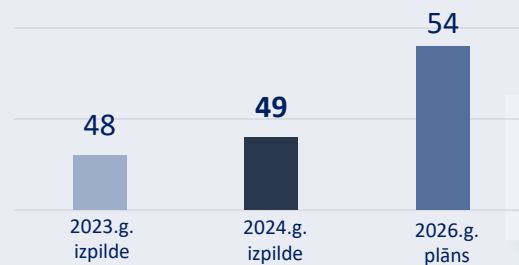
Plānots
2026.g. mērķa
vērtību
samazināt līdz
58 %

R.3.2. VID kā godīgas iestādes novērtējums

Sabiedrības VID godīguma vērtējums, %

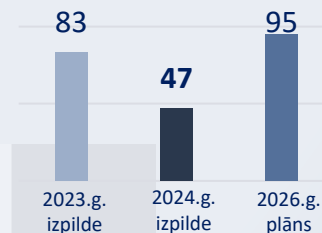
KNAB sabiedrības aptauja "Attieksme pret korupciju Latvijā"

R.3.3. Pretkorupcijas mācības VID nodarbinātajiem

Apmācīto VID nodarbināto skaits
pretkorupcijas mācībās, %

Padziļinātās pretkorupcijas
mācības, skaits

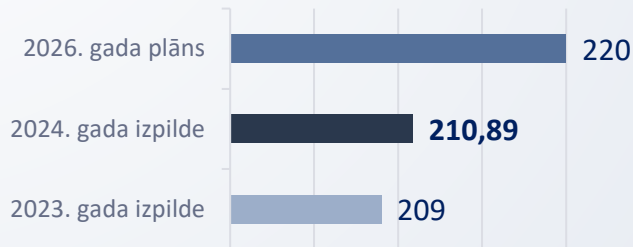

4. PRIORITĀTE “ORGANIZĀCIJA”

R.4.1. Izmaksu lietderība

Reģistrēto juridisko personu un saimnieciskās darbības veicēju skaits uz vienu pilna laika nodarbināto nodokļu administrācijā

? iespējams, rādītājs jāņem ārā

Noformēto muitas dokumentu skaits uz vienu pilna laika nodarbināto muitas administrācijā

+ 74,7
(10574)

2023.g.
izpilde

+ 3,4
(6255)

2024.g.
izpilde

+ 75

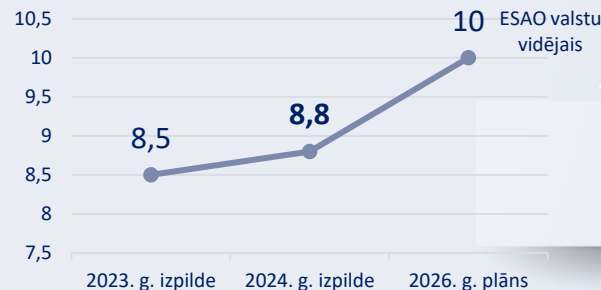
2026.g.
plāns

? iespējams, rādītājs jāņem ārā

R.4.3. Pieaugusi inovatīvo tehnoloģiju izmantošana

IKT izmaksu īpatsvars, %

! Apdraudēta rādītāja izpilde turpmākajā periodā, jo IKT investīcijas strauji kritīsies 2025.gadā un jo īpaši 2026.gadā

Ieguldījums inovatīvo tehnoloģiju modernizācijas projektos:

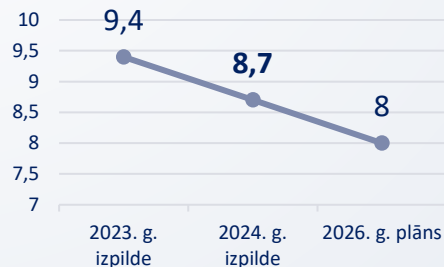
- Eksporta un e-komercijas procesi e-muitā, elektroniskas muitas vides attīstība
- Pārrobežu sadarbību nodokļu jomā veicinošu digitālo pakalpojumu attīstība
- Analītikas stiprināšana un datu pārvaldības attīstība nodokļu administrēšanas un muitas jomā
- MAIS izstrāde, lai pilnveidotu nodokļu administrēšanas procesu un mazinātu administratīvo slogu
- VID kritisko IS darbināšana 2. datu centrā, datu drošības stiprināšana un Kiberdrošības stiprināšana

5. PRIORITĀTE “ILGTSPĒJA”

R.5.1. Efektīvāka biroja telpu izmantošana

Vidējā biroju telpu platība uz vienu nodarbināto, m²

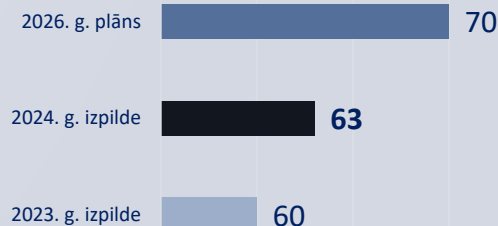

- Darbinieku monitoringa un telpu noslodzes analīzes rezultātā **samazināta VID biroju telpu platība**

R.5.2. Attīstīts videi draudzīgāks autoparks

Transportlīdzekļu, kas atbilst EURO 6 atgāzu emisiju standartam, īpatsvars no kopējā autoparka, %

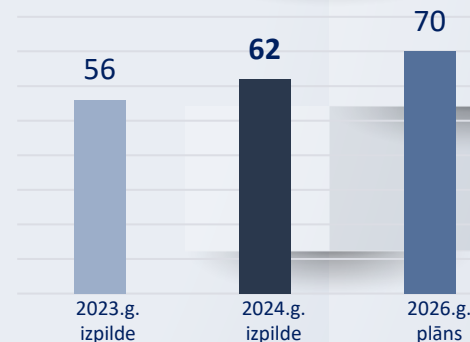

- Bezizmešu transportlīdzekļi (elektroauto) veido 3% no kopējā autoparka

R.5.3. Dokumentu pieejamība un glabāšana elektroniskā formā

Iestādē tikai elektroniski glabājamo dokumentu īpatsvars, %

- Samazināti papīra lietu administrēšanai nepieciešamie resursi
- Atbrīvotas telpas lietu uzglabāšanai Rīgā, Skandu ielā 14
- Samazinājies lietu administrēšanai nepieciešamais amata vietu skaits (-2)

Digitālā transformācija

Paveiktais 2024

1. Spēcīga IT vadības komanda

No oktobra jauns ĢD vietnieks IT jomā

No jūlija jauns IT arhitekts un IT projektu kvalitātes pārvaldnieks

Stabilizējies augsti atalgoti IT darbinieku kolektīvi

2. IT pārvaldības maiņa

Nodrošināta IT arhitektūras pārvaldība un koordinēta organizācijas, biznesa un datu arhitektūras izveide sadarbībā ar biznesa struktūrvienībām un datu pārvaldnieku, izstrādāts IT attīstības stratēģijas projekts

3. Digitālās attīstības vadības komitejas izveide

Nostiprināts jaunajā VID likumā no 01.01.2026., izstrādāts koncepts komitejas nolikumam, apzināta ārvalstu nodokļu administrāciju pieredze

4. Jauni digitālie risinājumi

- Hipotekārā kredīta atbalsta maksājuma automātisks risinājums
- Publiskots uzņēmumu reitings
- MI risinājumu pilotprojekti
- Jaunas mobilās lietotnes iepirkums noslēdzies, tuvāko mēnešu laikā izstrādās drošu autentifikāciju, algas grāmatiņas, čeku atpazīšanu

Digitālā transformācija

Procesā 2025

- **Jauna mobilā aplikācija** jaunā kvalitātē, ar jaunām funkcijām un iespējām
- **Lietotāj-orientēti, vienkāršoti pakalpojumi un digitālie pašapkalpošanās risinājumi**
- **MAIS tālākā attīstība** (GID modernizācija, solidaritātes iemaksas, samaksas termiņa pagarinājumu automatizācijas 1. posms, zvērinātu tiesu izpildītāju rīkojumu automātiskās apstrādes funkcionalitāte u.c.)
- **EMDAS tālākā attīstība** (jauna funkcionalitāte klientiem tranzīta deklarāciju iesniegšanai kopā ar ieviešanas kopsavilkuma deklarāciju datiem, API datu iesūtīšanai no komersantu sistēmām eksporta formalitāšu kārtīšanai u.c.)
- **Vienota informācijas sistēma** (Integrētā risku informācijas sistēma IRIS) **noziedzīgu nodarījumu apkarošanā**
- **EUROPOL drošas informācijas apmaiņas tīkla (SIENA) plašāka izmantošana**

VID kā organizācija

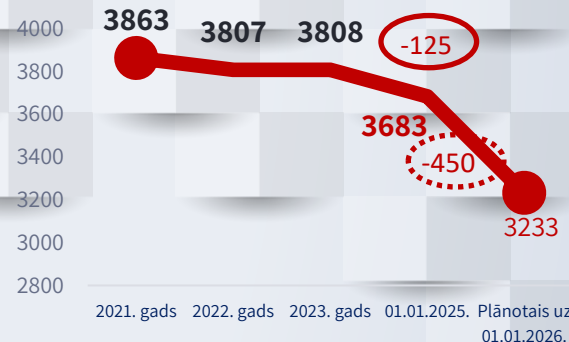
Reformas 1.posms

Tiesībaizsardzības iestāžu nodalīšana

01.01.2025. Iekšējās drošības pārvaldes operatīvās un izmeklēšanas funkciju nodošana KNAB
Iekšējās kontroles daļas izveide VID (prevencija, analītika, disciplinārlietas)

01.01.2026. **Nodokļu un muitas policijas** kā atsevišķas iestādes izveide FM padotībā
Grozījumi normatīvajos aktos:
- ar VID reorganizāciju saistītie 6 likumprojekti
- jāizstrādā 12 likumprojekti
- jāizstrādā 12 MK noteikumu projekti, 8 MK noteikumiem jāgatavo grozījumi

Personāla un citu resursu pārdale
(vismaz 16 cilvēki no VID štata)

Reformas 2.posms

VID esošās struktūras pārveide

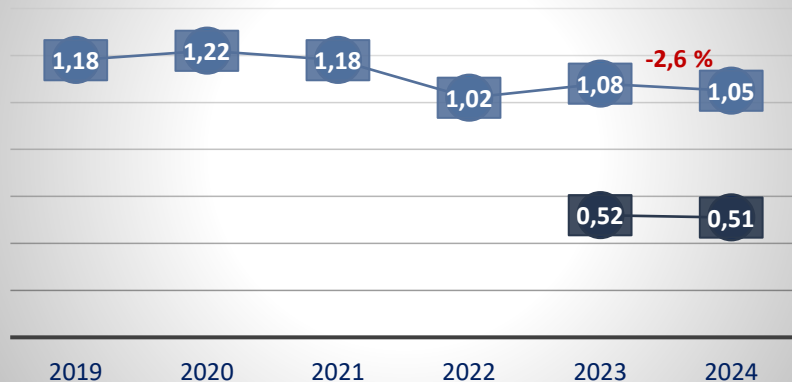
- mazināts pārvalžu skaits (4 vietā 2) un direktoru skaits (-3)
- atbalsta bloka pārveide, izveidojot spēcīgu stratēģiskās attīstības komandu
- **efektīvāka iestāde**

Pakalpojumu pārvaldības maiņa

- VARAM izveidotais valsts pakalpojumu pilnveides plāns (no VID 228 pakalpojumiem uz ~12 pakalpojumiem)
- izmaiņas iekšējos procesos, iekšējās birokrātijas mazināšana
- procesu efektivitātes novērtēšana, administratīvā sloga mazināšana
- **saprotamāki un kvalitatīvāki pakalpojumi**

VID efektivitāte

100 EUR iekasēšanas izmaksas

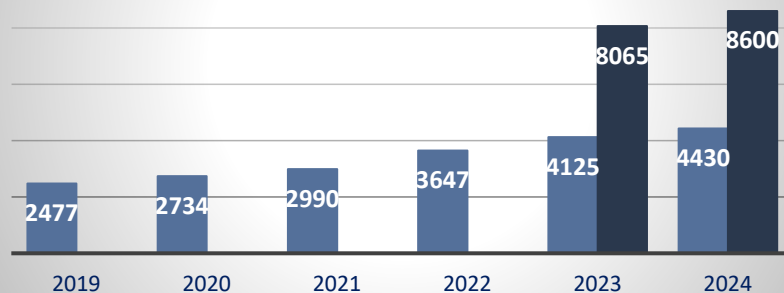

- Sākotnējais aprēķins (Visi VID izdevumi (bez akcīzes markām)/ visi nodokļu ieņēmumi)
- Jaunā pieeja (NP, NNVP, NMUAPP, JPSIP neto izdevumi + atbalsta un vadības proporcionālie izdevumi (bez akcīzes markām)/ visi nodokļu ieņēmumi)

Kaimiņos

Lietuva: 2024.g. 0,46 (2023.g. 0,45)
Igaunija: ... (2023.g. 0,43)

Iekasētie ieņēmumi (tūkst.EUR) uz 1 VID darbinieku

- Sākotnējais aprēķins (Visi nodokļu ieņēmumi/ visi VID darbinieki)
- Jaunā pieeja (Visi nodokļu ieņēmumi/NP, NNVP, NMUAPP, JPSIP amata vietas + atbalsta un vadības attiecība)

Lietuva: 2024.g. 7 435 tūkst. EUR (2023.g. 6 812 tūkst. EUR)
Igaunija: ... (2023.g. 10 912 tūkst. EUR)

Valsts ieņēmumu
dienests

Kopsavilkums

2024.gada sasniegumi

1. Ēnu ekonomikas mazināšana (~60 milj. + 16 milj. novērsta kaitējums no organizētās noziedzības)
→ iekasēti nodokļi +7,5% (+992 milj.) pie salīdzinoši zemas ekonomiskās izaugsmes
2. Dialoga atjaunošana ar uzņēmēju organizācijām
3. Hipotekārā kredīta atbalsta maksājums → piemērs veiksmīgai VID digitalizācijai
4. Publiskojams NM reitings (ES nodokļu administrāciju foruma balva, liela interese un atzinība no citu valstu NA)
5. Pirmie soļi «Cilvēks pirmajā vietā» saziņā ar klientiem
6. VID darbības efektivitāte – samazinājušās 1 iekasētā EUR izmaksas
7. Sankciju režīma nodrošināšana pret Krieviju un Baltkrieviju – starptautiski atzīstami, izcila sadarbība ar ĀM, FID, VRS
8. Jaudīgi sasniegumi NMPP darbā – starptautiska operācija, taxi un aploksņu algu kriminālprocesi
9. VID reformas 1.posms – apjomīgi normatīvo aktu grozījumi, valstī par vienu TAI iestādi mazāk

2025.gada izaicinājumi

1. Klientu serviss, digitalizācija, administratīvā sloga mazināšana

- sadarbības partneri un nozares
- lietotājiem draudzīgi un intuitīvi e-pakalpojumi, EDS cilvēciskošana
- iniciatīvas administratīvā sloga mazināšanai
- jauna mobilā aplikācija jaunā kvalitātē, ar jaunām funkcijām un iespējām

2. VID attīstība un efektivitātes kāpināšana

- strukturālas izmaiņas
- stratēģisko rādītāju (KPI) pārskatīšana

3. Ēnu ekonomikas mazināšana:

- aicinošas vēstules iedzīvotājiem un uzņēmējiem
- strukturēts e-rēķins
- skaidras naudas caurskatāmība

Valsts ieņēmumu
dienests

**Kopā veidojam
vēl labāku Latviju!**